

Projekty řešené v roce 2011

Nové projekty

doc. PhDr. Michaela Hrubá, Ph.D.

Sakrální architektura saské renesance v severozápadních a severních Čechách (2011 – 2013)

Grant si klade za cíl zmapovat zachovanou sakrální architekturu unikátního stavebního stylu tzv. saské renesance. Jedná se o architektonický styl, který specifickým způsobem přijímá italské renesanční vzory a přizpůsobuje je domácí gotice. Jedná se o styl typický především pro oblast Saska, odkud je přenášen dále na území severozápadních a západních Čech. Sledováním tohoto unikátního stylu lze docílit nejen rozpoznání a pospání zanášeni cizích vlivů do prostředí české architektonické tvorby, jejich estetiky a způsobu užití, ale také jejich pomocí mapovat kolonizační pohyby typické pro období 2. poloviny 16. století z nového pohledu.

Z toho důvodu byl vybrán okruh dochované sakrální architektury, na níž lze výstižně sledovat stavební projevy saské renesance. Na českém území se jedná o objekty kostelů v Ústí nad Labem – Krásném Březně, Svádově, Valtířově, Jedlce, Benešově nad Ploučnicí, České Kamenici, Mostě a v Krupce. S ohledem na původnost stylu v oblastech německého Saska budou sledovány pro potřeby komparace a vymezení přenášených vlivů sakrální objekty v Annaberg - Buchholzu, Marienbergu, Liebstadtu a Zschopau.

Výzkum bude veden těmito metodami:

- 1) Základní pramenná heuristika v rámci příslušných archivních pramenů a zpracování historických studií pro kolektivní monografii
- 2) Metodou nedestruktivního stavebně-historického průzkumu
- 3) Moderními digitálními metodami (laserové skenování, geodetické zaměření, tvorba modelu v prostředí AutoCAD, atd.)

Mgr. et M.A. Jan Charvát, Ph. D.

Poslové nenávisti: krajně pravicové kapely jako klíčový faktor ideologického a mobilizačního potenciálu česko-slovenské extrémní pravice. (2011 – 2012)

Pravicový radikalismus je v našem prostředí fenomén poměrně mladý, společensky velmi výrazný a znepokojivý. V oblasti odborného bádání naprostá většina publikací a výzkumů věnována obecnému pojetí problematiky, tj. organizacím, ideologii, politickému aktivismu či terorismu a dalším aspektům. Ale doposud v našem prostředí chybí zcela zásadní prvek do celkového obrazu, tím je zmapování hudební scény, která je hlavním nositelem a šířitelem ideologického zázemí krajní pravice. Cílem předkládaného grantu je komplexní analýza neonacistické resp. krajně pravicové hudební scény na území bývalého Československa, protože geografická blízkost, kulturní spřízněnost a hlavně faktická neexistence jazykové bariéry způsobily silné prolnutí, či spíše nerozdělení obou scén. Výsledky grantu pak, vzhledem k jeho unikátnosti v našem prostředí, nabízejí jeho široké uplatnění výrazně přesahující oblast akademické sféry. Předpokládá se velký zájem ze strany neziskových organizací, veřejného sektoru ale i bezpečnostních složek. Pozitivním prvkem by pak měla být spolupráce s pracovníky FF UK v Bratislavě a zároveň i interdisciplinární přesah mezi politologií, sociologií,

historií a aktuálním tématem subkultur. Jedná se o první grant v rámci dlouhodobého záměru katedry, který bude zaměřen na výzkum českého prostředí v oblasti politiky a filosofie.

Pokračující projekty

doc. Aleš Havlíček Ph.D.

Svoboda a otroctví od antiky po současnost (2010 – 2011)

Cílem projektu je systematicky zpracovat vývoj svobody a otroctví v politickém myšlení od antiky až po současnost. Projekt přispěje k hlubšímu porozumění genealogie svobody a otroctví. Zamýšlené publikace, zejména pak publikace věnovaná svobodě, budou vítanou pomůckou pro studenty nejen filosoficky a politologicky orientovaných oborů. Publikace o svobodě se stane studijním textem v rámci magisterského studia „Politická filozofie“. Každý studijní výjezd do zahraničí obohatí studijní materiály k magisterskému studijnímu programu „Politická filozofie“ překladem kratšího cizojazyčného článku, jenž by byl doplněn o předmluvu, úvod do konkrétního problému, doslovem a kritickým zhodnocením. Tento text by byl pak aktivně využíván nejen v kurzech realizovaných v rámci magisterské „Politické filozofie“, ale i v příbuzných kurzech zabývajících se svobodou nebo otroctvím. Část poskytnutých prostředků bude použita na získání xerokopií významných děl dotýkajících se řešeného tématu v tuzemsku nedostupných zejména z německých univerzitních knihoven, které po skončení řešení projektu zůstanou k dispozici ve Fondu Studovny KSV a budou studentům volně přístupné.

Mgr. David Tomíček, Ph.D.

Normy, disciplinace a sociální praxe ve vývoji společnosti od počátku raného novověku do 19. století (2010 – 2012)

V rámci řešení grantu:

- a) budou vydány dvě knižní publikace, a to monografie Odras norem a sociální praxe v životních strategiích měšťanek (M. Hrubá) a kolektivní monografie Normy, disciplinace a sociální praxe ve vývoji společnosti od počátku raného novověku do 19. století (edd. M. Hrubá - D. Tomíček). Významným přínosem první z nich je důkladná metodologická rozprava, která poslouží jako opora zejména řešitelům z řad studentů magisterského a doktorského studia. V druhé publikaci budou ve své finální podobě odborné veřejnosti prezentovány závěry badatelského úsilí jednotlivých řešitelů grantu. Rozčleněna bude na tři tematické oddíly: I. Kulturní ideje a normy, II. Instituce v zrcadle každodenního provozu, III. Jedinec a sociální praxe.
- b) jednotliví řešitelé budou prezentovat průběžné výsledky na odborných konferencích a nabídnou jejich publikování v recenzovaných odborných časopisech (Documenta Pragensia, Folia historica Bohemica, Sociální studie - zařazeny na „pozitivním seznamu“, popř. evidovány minimálně ve Scopusu).

c) budou uspořádána dvě kolokvia k tématu norem, disciplinace a sociální praxemetodologické a bilanční, určená především řešitelům grantového záměru. Cílem těchto kolokvií bude mj. zvýšení nezbytných kompetencí řešitelů-studentů v oblastech interpretace historických pramenů, formulování odborných závěrů, diskuse a prezentace dosažených výsledků.

d) zkvalitní se výuka metodologie v magisterských programech prostřednictvím výběrového kurzu Proseminář k historickým vědám, na jehož výuce budou participovat jednotliví řešitelé grantu. Pro studenty v doktorském programu bude v každém roce uspořádán tematicky zaměřený seminář.

e) nákupy odborné literatury budou obohaceny fondy studovny katedry historie, kde vznikne zvláštní sekce věnovaná zkoumané problematice. Pozornost bude věnována zejména nejnovější literatuře zahraniční z anglické a německé jazykové oblasti. Z grantu zakoupená literatura bude rovněž přínosem pro posluchače všech povinných kurzů zejména na katedře historie FF a zvýší kvalitu odborného zázemí tohoto pracoviště.

Mgr. Martin Veselý, Ph.D.

Místo a paměť. Proměny společnosti v letech 1938-1958 (2010 – 2012)

Dvě desetiletí vymezená lety 1938-1958 znamenala pro tehdejší Československo a jeho společnost období převratných změn. Dva totalitní režimy zcela zásadním způsobem poznamenaly keks fungování, strukturu a vnitřní uspořádání, přerušily v mnohém kontinuitu minulých desetiletí, ovlivnily a předznamenaly budoucí vývoj. Jakkoliv se může zdát, že zvláště s první dekadou tohoto období se česká i zahraniční histografie dokázala již „vypořádat“, zůstávají mnohé otázky a témata, jež zůstala mimo aktuální společenský zájem. Naopak epocha komunistického Československa je aktuálním tématem naší histografie. Epocha Po únoru 1948 se neomezeně chopila moci KSČ. Bez lítosti likvidovala skutečné i domnělé protivníky. Vytvořila si vlastní pravidla, metody a instituce, které většinou nedbaly na zákonnost. Perzekuce a zvláště měla různé podoby. Politické násilí nenávratně změnilo životy lidí i v našem regionu. Jaké byly počátky v regionu? To jsou jen některá témata projektu, která se zabývá tragickým obdobím našich moderních dějin.

V rámci grantu:

a) bude vydána kolektivní monografie s pracovním názvem Místo a paměť. Proměny společnosti v letech 1938-1958 (edd. M. Veselý - J. Rokoský), ve které budou odborné veřejnosti prezentovány závěry badatelského úsilí jednotlivých řešitelů grantu.

b) jednotliví řešitelé budou prezentovat průběžně výsledky na odborných konferencích a nabídnou jejich publikování v recenzovaných odborných časopisech (Dějiny a současnost. Soudobé dějiny. Historie a vojenství apod., které jsou zařazeny na „pozitivním seznamu“, popř. evidovány minimálně ve Scopusu).

c) budou uspořádána dvě kolokvia k tématu řešeného grantu - metodologické a bilanční, určená především řešitelům grantového záměru. Cílem těchto kolokvií bude mj. zvýšení nezbytných kompetencí řešitelů-studentů v oblastech historických pramenů, formulování odborných závěrů, diskuse a prezentace dosažených výsledků.

d) nákupy odborné literatury budou obohaceny fondy studovny katedry historie, kde vznikne zvláštní sekce věnovaná zkoumané problematice. Pozornost bude věnována zejména nejnovější literatuře zahraniční z anglické a německé jazykové oblasti. Z grantu zakoupená

literatura bude rovněž přínosem pro posluchače všech povinných kurzů zejména na katedře historie FF a výší kvalitu odborného zázemí tohoto pracoviště.